

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 45/24
8.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Гордане Тошић, председника већа, Милице Аксентијевић и Љиљане Милосављевић, чланова већа, у парници из радног односа тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из ..., ЂЂ из ..., ЕЕ из ..., ЖЖ из ..., ЗЗ из ..., ИИ из ... и ЈЈ из ..., чији је заједнички пуномоћник Александар Маринковић, адвокат из Београда, ул. Сарајевска бр. 41/1, против туженог АД „Електропривреда Србије”, са седиштем у Београду, Балканска бр.13, ради утврђења ништавости, одлучујући о жалби тужилаца, изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П1 180/21 од 17.10.2023. године, у седници већа одржаној дана 8.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужилаца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 180/21 од 17.10.2023. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви тужилаца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 180/21 од 17.10.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле АА, којим је тражила да суд утврди да је ништава одредба члана 4. Анекса уговора о раду бр. 4167/39/3 од 5.2.2015. године, у делу којим је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 1.951, закљученог између тужиле и Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен „Колубара” д.о.о. Лазаревац, као правног претходника туженог, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране

дискриминације. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле ББ, којим је тражила да суд утврди да је ништава одредба члана 4. Анекса уговора о раду бр. 4029/83/4 од 6.2.2015. године, у делу којим је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.049, закљученог између тужиле и Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен „Колубара” д.о.о. Лазаревац, као правног претходника туженог, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца ВВ, којим је тражио да суд утврди да је ништава одредба члана 4. Анекса уговора о раду бр. 4029/121/2 од 6.2.2015. године, у делу којим је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.074, закљученог између тужиоца и Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен „Колубара” д.о.о. Лазаревац, као правног претходника туженог, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца ЖЖ којим је тражио да суд утврди да је ништава одредба члана 4. Анекса уговора о раду бр. 4182/121-2 од 6.2.2015. године, у делу којим је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.159, закљученог између тужиоца и Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен „Колубара” д.о.о. Лазаревац, као правног претходника туженог, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца ДД којим је тражио да суд утврди да је ништава одредба члана 4. Анекса уговора о раду бр. 21772/7 од 4.2.2015. године, у делу којим је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 1.973, закљученог између тужиоца и Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен „Колубара” д.о.о. Лазаревац, као правног претходника туженог, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом шестим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца ЋЋ којим је тражио да суд утврди да је ништава одредба члана 4. Анекса уговора о раду бр. 4367/63/2 од 6.2.2015. године, у делу којим је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.074, закљученог између тужиоца и Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен „Колубара” д.о.о. Лазаревац, као правног претходника туженог, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом седмим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле ЕЕ којим је тражила да суд утврди да је ништава одредба члана 4. Анекса уговора о раду бр. 2763/143/3 од 3.2.2015. године, у делу којим је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 1.861, закљученог између тужиле и Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен „Колубара” д.о.о. Лазаревац, као правног претходника туженог, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом осмим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца ЖЖ којим је тражио да суд утврди да је ништава одредба члана 4. Анекса уговора о раду бр. 472/1 од 5.2.2015. године, у делу којим је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.719, закљученог између тужиоца и Привредног друштва за производњу, прераду и

транспорт угља Рударски басен „Колубара” д.о.о. Лазаревац, као правног претходника туженог, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом деветим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље ЗЗ којим је тражила да суд утврди да је ништава одредба члана 4. Анекса уговора о раду бр. 4167/84/2 од 6.2.2015. године, у делу којим је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 1.951, закљученог између тужиље и Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен „Колубара” д.о.о. Лазаревац, као правног претходника туженог, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом десетим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца ИИ којим је тражио да суд утврди да је ништава одредба члана 4. Анекса уговора о раду бр. 4374/129/3 од 4.2.2015. године, у делу којим је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.270, закљученог између тужиоца и Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен „Колубара” д.о.о. Лазаревац, као правног претходника туженог, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом једанаестим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље ЈЈ којим је тражила да суд утврди да је ништава одредба члана 4. Анекса уговора о раду бр. 4992/1/3 од 3.2.2015. године, у делу којим је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 1.885, закљученог између тужиље и Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен „Колубара” д.о.о. Лазаревац, као правног претходника туженог, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом дванаестим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде тужиоци су благовремено изјавили жалбу, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Жалбене разлоге су образложили и жалбене предлоге изнели. Трошкове другостепеног поступка су опредељено тражили.

Тужени је поднео одговор на жалбу тужилаца. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражио.

Испитујући првостепену пресуду, у границама овлашћења прописаних чланом 386. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужилаца неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане чланом 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити друге битне повреде одредаба парничног поступка, на које се указује у жалби.

Према чињеничном стању, утврђеном у поступку пред првостепеним судом, тужиоци су били у радном односу у Привредном друштву „Колубара Метал” д.о.о, које је од 1.1.2014. године припојено привредном друштву РБ „Колубара” д.о.о. Лазаревац и од 1.7.2015. године туженом. Након достављања обавештења уз понуђене анексе

уговора о раду, тужиоци су закључили са туженим анексе, и то АА Анекс уговора о раду бр. 4167/39/3 од 5.2.2015. године, ББ Анекс уговора о раду бр. 4029/83/4 од 6.2.2015. године, ВВ Анекс уговора о раду бр. 4029/121/2 од 6.2.2015. године, ЖЖ Анекс уговора о раду бр. 4182/121-2 од 6.2.2015. године, ДД Анекс уговора о раду бр. 21772/7 од 4.2.2015. године, ЋЋ Анекс уговора о раду бр. 4367/63/2 од 6.2.2015. године, ЕЕ Анекс уговора о раду бр. 2763/143/3 од 3.2.2015. године, ЖЖ Анекс уговора о раду бр. 472/1 од 5.2.2015. године, ЗЗ Анекс уговора о раду бр. 4167/84/2 од 6.2.2015. године, ИИ Анекс уговора о раду бр. 4374/129/3 од 4.2.2015. године и ЈЈ Анекс уговора о раду бр. 4992/1/3 од 3.2.2015. године. Према члану 1. наведених анекса уговора о раду, запослени су на дан закључења анекса у радном односу на неодређено време код послодавца следбеника, који је преузео уговоре о раду од послодавца претходника „Колубара Метал” д.о.о. Вреоци, на основу статусне промене припајања, а права и обавезе по основу рада остварују према општем акту послодавца следбеника РБ „Колубара” д.о.о. Лазаревац. Чланом 4. ставом 1. анекса измењен је члан 5. основних уговора о раду, тако да се основна зарада запослених одређује на основу коефицијента посла и вредности радног часа која се утврђује у висини и на начин утврђен Колективним уговором и месечног фонда остварених часова рада. Основна зарада запослених је обрачуната на основу коефицијента из става 1. тог члана анекса (у висини која је наведена у изреци пресуде) за сваког тужиоца, просечног броја часова рада од 174 часа месечно и вредности радног часа од 181,44 динара за месец децембар 2014. године. Тужени је донео Одлуку о измени и допуни Одлуке о организацији и систематизацији послова РБ „Колубара” д.о.о. Лазаревац - Огранак „Колубара Метал” Вреоци бр. 2-01-186 и 2-01-187 од 16.1.2015. године, Одлуку о изменама Одлуке о коефицијентима послова РБ „Колубара” доо Лазаревац бр. 2-01-414 од 30.1.2015. године и Исправку Одлуке о изменама Одлуке о коефицијентима послова у Привредном друштву за производњу, прераду и транспорт угља РБ „Колубара” д.о.о. Лазаревац, у чијем образложењу је наведено да је та одлука ступила на снагу даном доношења, јер је колективни уговор код послодавца РБ „Колубара” д.о.о. Лазаревац бр. 2-01-1-148 од 4.2.2013. године престао да важи 29.1.2015. године. Наведеним одлукама извршена је допуна систематизације послова код Привредног друштва РБ „Колубара”, тако што је у оквиру постојеће систематизације послова формиран Огранак „Колубара Метал” и дефинисана су радна места и коефицијенти посла у оквиру тог огранка, између осталих, и радна места на којима су распоређени тужиоци, у складу са понуђеним анексима уговора о раду. Запослени у Огранку „Колубара Метал” имали су у периоду од 1.1.2014. године до 1.2.2015. године мању вредност радног часа од запослених у ПД РБ „Колубара” д.о.о. Лазаревац, а спорним анексима уговора о раду тужиоцима су почев од фебруара 2015. године утврђени нови коефицијенти радног места и вредност радног часа, која је идентична вредности радног часа запослених у ПД РБ „Колубара” д.о.о. Лазаревац.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужилаца неоснован. Према датим разлозима, одредба члана 4. наведених анекса уговора о раду, којом се одређује основна зарада тужилаца, у складу је са Одлуком о изменама и допунама Одлуке о систематизацији послова, којом су систематизована радна места тужилаца, и са Одлуком о изменама Одлуке о коефицијентима послова у ПД РБ „Колубара” д.о.о. Лазаревац од 30.01.2015. године, па је првостепени суд закључио да је тужени испунио законом прописане услове из

одредаба члана 171. став 1. тачке 1. и 5. Закона о раду, који прописују измену уговорених услова рада, јер је радна места тужилаца и њихове коефицијенте ускладио са Одлуком о изменама о допунама Одлуке о систематизацији послова од 16.1.2015. године и Одлуком о изменама Одлуке о коефицијентима послова од 30.1.2015. године. Првостепени суд је оценио да Одлуком о коефицијентима није повређен општи акт послодавца – Посебан колективни уговор за „Електропривреду Србије”, и то члан 32, по коме се не може вршити промена коефицијента без писане сагласности синдиката, јер је Одлука о коефицијентима послова ступила на снагу 30.01.2015. године, Исправка Одлуке о измени Одлуке о коефицијентима послова ступила је на снагу 02.02.2015. године, а Посебан колективни уговор, који садржи члан 32, ступио је на снагу 07.02.2015. године, након доношења Одлуке од 30.01.2015. године, тако да није постојала обавеза прибављања сагласности синдиката. Тужиоци током поступка нису приложили нити предложили доказе за тврдње да су дискриминисани у свом праву и да не остварују исту зараду за исти рад или рад исте вредности као други запослени код туженог, па је првостепени суд закључио да анекси уговора о раду нису супротни члану 104. Закона о раду. Првостепени суд је оценио да спорна одредба анекса уговора о раду не може бити ништава због тога што одлуке на основу којих су измењени уговорени услови рада тужилаца нису објављени, из разлога што одлуком Уставног суда није утврђено да те одлуке туженог нису у сагласности са уставом или законом. Из наведених разлога, првостепени суд је закључио да су предметни анекси уговора о раду закључени у законитој процедури, па је применом одредаба члана 9. став 2. и члана 171. Закона о раду, те чланова 103. и 109. став 1. Закона о облигационим односима, одлучио као у ставовима од првог до једанаестог изреке побијане пресуде.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку довољне и јасне разлоге, које прихвата и другостепени суд.

Према одредби члана 9. став 2. Закона о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/05...75/14), поједине одредбе уговора о раду којима су утврђени неповољнији услови рада од услова утврђених законом и општим актом, односно које се заснивају на нетачном обавештењу од стране послодавца о појединим правима, обавезама и одговорностима запосленог – ништаве су.

Одредбом члана 104. став 1. Закона о раду, прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду. Ставом 2. истог члана, прописано је да се запосленима гарантује једнака зарада за исти рад или рад исте вредности који остварују код послодавца. Ставом 3. истог члана, прописано је да се под радом једнаке вредности подразумева рад за који се захтева исти степен стручне спреме, односно образовања, знања и способности, у коме је остварен једнак радни допринос, уз једнаку одговорност.

Према одредби члана 171. став 1. Закона о раду, послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада (анекс уговора): ради премештаја на други одговарајући посао, због потребе процеса и организације рада (тачка 1); ради промене елемената за утврђивање основне зараде, радног учинка, накнаде зараде, увећане зараде и других примања запосленог који су садржани у уговору о раду у складу са

чланом 33. став 1. тачка 11. овог закона (тачка 5). Према одредби члана 172. став 1. Закона о раду, уз анекс уговора о раду, послодавац је дужан да запосленом достави писмено обавештење које садржи разлоге за понуђени анекс уговора, рок у коме запослени треба да се изјасни, који не може бити краћи од 8 радних дана и правне последице које могу да настану непотписивањем анекса уговора.

Према члану 18. Закона о раду, забрањена је непосредна и посредна дискриминација лица која траже запослење, као и запослених, с обзиром на пол, рођење, језик, расу, боју коже, старост, трудноћу, здравствено стање, односно инвалидност, националну припадност, вероисповест, брачни статус, породичне обавезе, сексуално опредељење, политичко или друго уверење, социјално порекло, имовинско стање, чланство у политичким организацијама, синдикатима или неко друго лично својство.

Поштујући цитиране одредбе, код утврђених чињеница у првостепеном поступку, правилан је закључак првостепеног суда да спорне одредбе анекса уговора о раду, закључених између тужилаца и туженог, односно правног претходника туженог, нису ништаве, јер њима нису утврђени неповољнији услови рада од услова утврђених законом и општим актом, нити се заснивају на нетачном обавештењу од стране послодавца о појединим правима, обавезама и одговорностима запослених, а такође спорним одредбама анекса уговора о раду није извршена непосредна или посредна дискриминација из члана 18. Закона о раду.

Спорним одредбама анекса уговора о раду утврђен је коефицијент послова тужилаца у складу са Одлуком о изменама и допунама Одлуке о систематизацији послова, у којој су систематизована радна места тужилаца, као и са Одлуком о изменама и допунама Одлуке о коефицијентима послова у Привредном друштву за производњу, прераду и транспорт угља, Рударски басен „Колубара” д.о.о. Лазаревац од 30.01.2015. године и Исправкама исте одлуке од 02.02.2015. године и 03.03.2015. године. Одлука о измени и допуни Одлуке о организацији и систематизацији послова и Одлука о изменама и допунама Одлуке о коефицијентима послова код послодавца, донете су пре ступања на снагу Посебног колективног уговора за „Електропривреду Србије“, који је ступио на снагу 07.02.2015. године, а предвиђао је да се промена коефицијента у методологији не може мењати без сагласности Синдиката, па је, супротно наводима жалбе тужилаца, првостепени суд правилно закључио да непостојање сагласности синдиката за промену коефицијента не може бити разлог ништавости оспорене одредбе анекса уговора о раду. Из изведених доказа током првостепеног поступка није утврђено да је спорним одредбама анекса уговора о раду извршена према тужиоцима непосредна или посредна дискриминација, с обзиром на нека од њихових личних својстава, у складу са чланом 18. Закона о раду, а такође, тужиоци нису доказали да су други запослени код туженог, који су обављали исти рад или рад исте вредности као тужиоци, остваривали већу зараду од њих, односно да им је зарада обрачунавана са већим коефицијентом у односу на зараду тужилаца.

Неосновано тужиоци у жалби указују на члан 58. Колективног уговора код послодавца ПД РБ „Колубара” д.о.о. Лазаревац од 07.02.2013. године, према којем се промена коефицијента посла у методологији не може мењати без писаног образложења

послодавца и сагласности Синдиката, имајући у виду члан 117. Закона о изменама и допунама Закона о раду, који је ступио на снагу 29.07.2014. године, а према којем одредбе колективног уговора, односно правилника о раду који су на снази на дан ступања на снагу овог закона, који нису у супротности са овим законом, остају на снази до истека важења колективног уговора, односно до закључивања колективног уговора или доношења правилника о раду, у складу са овим законом, а најдуже 6 месеци од ступања на снагу овог закона, па су самим тим одредбе наведеног колективног уговора престале да важе 29.01.2015. године, односно пре доношења Одлуке послодавца о измени коефицијента послова у привредном друштву.

Како се ни осталим наводима жалбе тужилаца не доводе се у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, како у погледу утврђеног чињеничног стања, тако и у погледу правилне примене материјалног права, јер су ти наводи већ изнети током првостепеног поступка и били су предмет правилне оцене првостепеног суда, побијана пресуда је потврђена у ставовима од првог до једанаестог изреке.

Потврђено је и решење о трошковима поступка, садржано у ставу дванаестом изреке првостепене пресуде, јер је донето правилном применом одредаба чланова 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, и одговара исходу спора и постигнутом успеху странака, с обзиром на то да тужени трошкове поступка није тражио, а жалба не садржи разлоге из којих се побија одлука о трошковима поступка.

Тужиоцима, који нису успели у поступку по изјављеној жалби, не припада накнада трошкова другостепеног поступка у смислу одредбе члана 153. став 1. Закона о парничном поступку. Туженом не припада накнада трошкова поступка за судску таксу на одговор на жалбу, јер одговор на жалбу не представља парничну радњу потребну за вођење парнице у смислу члана 154. став 1. у вези са чланом 380. став 1. Закона о парничном поступку. Из изнетих разлога, одлучено је као у ставу другом изреке ове пресуде.

Из изнетих разлога, Апелациони суд у Београду је применом одредаба чланова 390, 401. тачка 2. и 165. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр.72/11...18/20) одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Гордана Тошић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**